

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1858/22
19.10.2023.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужилаца АА и малолетног ББ, чији је законски заступник мајка, АА из ..., а коју заступа Петар Настић, адвокат из Београда, Булевар Краља Александра 106, против туженог ВВ из ..., кога заступа адвокат Бојан Добријевић из Београда, Шпанских бораца 48/1, ради дуга, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Убу П 519/19 од 15.9.2021 године, у седници већа одржаној дана 19.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П 519/19 од 15.9.2021 године, у делу првог става изреке којим је обавезан тужени ВВ из ... да исплати тужиљи АА из ..., износ од 3.000 еура, у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан уплате и малолетном тужиоцу ББ, преко законског заступника АА, износ од 3.000 еура, у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан уплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Убу П 519/19 од 15.9.2021 године, у делу првог става изреке којим је одлучено о камати, тако што се обавезује тужени ВВ из ... да тужиљи АА из ... и малолетном тужиоцу ББ, преко законског заступника АА, на досуђене износе од по 3.000 евра, исплати камату утврђеном Законом о затезној камати од 1.1.2017.године па до исплате, изражену у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

УКИДА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Убу П 519/19 од 15.9.2021 године и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Изреком побијане пресуде, у ставу првом, обавезан је тужени ВВ из ... да

исплати тужиљи АА из ..., износ од 3.000 еура, у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан уплате, са законском каматом утврђеном Законом о затезној камати, почев од 1.1.2017.године па до исплате и малолетном тужиоцу ББ преко законског заступника АА, износ од 3.000 еура, у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан уплате, са законском каматом утврђеном Законом о затезној камати од 1.1.2017.године па до исплате, на име повраћаја дуга. Ставом другим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужиоцима солидарно, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 149.260,00 динара, у року од 8 дана од пријема, са законском затезном каматом почев од 15.9.2021. године почев од извршности пресуде па до исплате.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба туженог делимично основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су законски наследници сада пок.ГГ, који је преминуо 2018.године, а који је својевремено, 2016.године, туженом позајмио износ од 6.000 еура, о чему је дана 31.8.2016. године, сачињена признаница у којој је наведено "При здравој памети и без притиска потврђујем да сам од ГГ примио на дуг износ од 6.000 еура и вратити до Нове године", а коју признаницу су потписали ГГ и ВВ, овде тужени. Из исказа тужиље АА, која је салушана као парнична странка и заступник друготужиоца малолетног ББ, произилази да је договор био да тај новац тужени врати до краја 2016.године, што није учинио, због чега је била принуђена да оде код туженог кући и тражи новац. Тужени дуг није порицао, али није ни рекао да ће новац вратити, те је била принуђена да подигне ову тужбу. Предложила је туженом да исплаћује месечно колико може, али ни на то није пристао. Из исказа сведока ДД произилази да је био у добрим односима са пок.ГГ и туженим, да их је једном приликом срео на улици, да расправљају о томе колико тужени дугује пок.ГГ, с обзиром на то да су пребијали дуговања, јер је тужени радио код ... Сведок је покушао да помогне, те је предложио да оду негде, па су отишли код туженог и сачињена је признаница, коју су потписали и један и други на износ од 6.000 еура. Договор је био да новац тужени врати до краја 2016.године. Познато му је да тужени после тога дуг није измирио, да тај новац тужени није вратио за живота пок.ГГ који је умро у јулу 2018.године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужилачка страна доказала основаност тужбеног захтева, па је усвојио тужбени захтев и одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку у потврђујућем делу довољне и јасне разлоге, које у целисти прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Законом о облигационим односима прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (члан 17). Уговором о зајму обавезује се зајмодавац да зајмопримцу преда одређени износ новца или одређену количину других замењивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена, исти износ новца, односно исту количину ствари исте врсте и квалитета (члан 557 став 1). Дужник долази у доцњу када не испуни обавезу у року одређеном за испуњење (члан 324 став 1), а ако рок за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу када га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавезе (члан 324 став 2).

У конкретном случају, првостепени суд је из признанице од 31.8.2016. године, као и исказа тужиље и сведока ДД, чијим исказима је поклонио веру, утврдио да је тужени дуговао покојном ГГ, правном претходнику тужилаца, износ од 6.000 еура, као и да је исти требао да врати до 31.12.2016. године, а што тужени није учинио. Сходно томе, а како су тужиоци законски наследници пок. зајмодавца са по 1/2 дела на целокупној заоставштини пок. ГГ, то има припада и право на предметно потраживање у наведеном улелу.

Сходно наведеном, неосновани су наводи жалбе туженог којима се указује да првостепени суд није утврдио ни једну одлучну чињеницу која би указала на постојање дужничко-поверилачког односа између покојног ГГ и туженог, односно да је првостепена пресуда донета услед погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Ово с тога што странка која тврди да има неко право, сагласно одредби члана 231 Закона о парничном поступку сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање тог права (став 2), а странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано (став 3). У предметном спору, тужиоци, на којима је био терет доказивања у смислу цитиране законске одредбе, пружили су суду довољне и адекватне доказе у прилог основаности тужбеног захтева, прилажући признаницу у чији је оригинал суд извршио увид, а чију је аутентичност потврдио и сведок ДД. Насупрот томе, тужени, осим паушалног оспоравања тужбеног захтева, није пружио ни један доказ за своје тврдње, односно током поступка није предложио извођење доказа којима би побио наводе супротне стране, нити је приступао на рочишта за главну расправу на која је био уредно позван.

Нису основани ни жалбени наводи туженог којима напада слободну оцену доказа првостепеног суда. Наиме, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП-а, којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Овом одредбом

установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази и суду препуштено да изврши њихову савесну и брижљиву оцену и да према специфичностима конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања, слободно и без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама.

Поступајући по овом начелу, првостепени суд је, доводећи исказе парничних странака и саслушаног сведока у везу са приложеним писаним доказима, исказао своје стечено уверење кроз оцену доказа у побијаној пресуди. С тога се неосновано жалбом туженог побија оцена првостепеног суда о доказној снази признанице од 31.8.2016. године, коју је суд прихватио као адекватан и довољан доказ о дугу туженог према правном претходнику тужиоца, а чију истинитост и тачност тужени није побијао адекватним доказним средствима, нити је предложио извођење доказа којима би иста могла бити оспорена. Имајући у виду наведено, правилна је одлука првостепеног суда којом је усвојио тужбени захтев тужилаца, будући да су за то испуњени услови прописани одредбама члана 557, 558 став 1 и 562 Закона о облигационим односима, за обавезивање туженог да тужиоцима врати позајмљени износ новца.

Неосновани су и жалбени наводи туженог да му је онемогућено да учествује у поступку, да је игнорисан оправдан изостанак његовог пуномоћника са заказаног рочишта 15.9.2021. године, из ког разлога је поднео предлог за враћање у пређашње стање. Ово са разлога што су тужени и његов пуномоћник уредно позивани на рочишта за главну расправу, али на иста нису приступали, с тим да тужени није приступио ни на рочиште за саслушање парничних странака, иако је уредно позван, па самим тим не стоје наводи да му није омогућено да учествује у поступку. Осим тога, пуномоћник тужиоца уз молбу за одлагање рочишта заказаног за 15.9.2021. године није доставио доказ на који се позива, нити је то учинио благовремено, при чему је позив за главну расправу заказану за 15.9.2021. године примио дана 28.8.2021. године, што је све цењено и приликом доношења решења првостепеног суда П 519/19 од 20.10.2021. године којим је одбијен предлог пуномоћника туженог за повраћај у пређашње стање, а које решење је потврђено решењем Вишег суда у Ваљеву Гж 2780/21 од 31.3.2022. године.

Како се ни осталим жалбеним наводима не доводи у сумњу правилност закључка првостепеног суда у погледу постојања дуга по основу зајма и висине и доспелости истог, Апелациони суд је применом одредбе чл.390, у вези са одредбом чл. 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучио као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, одлука првостепеног суда у делу првог става изреке којом је одлучено о исплати камате на износ главног дуга у еврима заснована је на погрешној примени материјалног права, а о правилној примени материјалног права другостепени суд води рачуна по службеној дужности сходно одредби чл. 386 став 3, у вези са одредбом чл. 376 Закона о парничном поступку.

Наиме, тужиоцима припада право на исплату законске затезне камате на

досуђени износ главног дуга у еврима, али у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, сходно одредби чл. 395 Закона о облигационим односима, у вези са одредбом чл. 4 став 1 и чл. 5 Закона о затезној камати, због чега је одлучено као у другом ставу изреке ове пресуде. Сходно цитираним законским одредбама, законска затезна камата се обрачунава на износ у валути евро, па исплаћује у динарској противвредности, пошто је законска затезна камата на динаре знатно виша, па би њеним досуђивањем туженикова обавеза неосновано била увећана.

Са наведених разлога применом члана 394 тачка 4 Закона о парничном поступку, у вези са чланом 387 став 1 тачка 5 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке ове пресуде.

Такође, основано се жалбом туженог побија одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде. Ово са разлога што иста има недостатака због којих се не може испитати, имајући у виду да је изрека одлуке неразумљива и противречна, да је нејасно од када тече законска затезна камата на досуђене трошкове поступка, а у образложењу одлуке изостали су разлози о досуђивању законске затезне камате. Осим тога, имајући у виду стање у списима предмета, као и да је пуномоћник тужиоца приступио на три одржана рочишта и два неодржана рочишта, а да је првостепени суд досудио тужиоцима трошкове поступка на име приступа на четири одржана рочишта и једно неодржано рочиште, те да укупне трошкове поступка није правилно сабрао, наведено је условило да је у овом делу првостепене одлуке чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено што је узроковало и погрешну примену материјалног права, те је одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде, морала бити укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду изнете примедбе, успех странака у поступку, па ће ценећи све околности конкретног случаја, а у складу са одредбама Закона о парничног поступка којима су регулисани трошкови поступка, Законом о судским таксама и Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, одлучити о трошковима поступка које су тужиоци имали у току овог поступка, као и законској затезној камати на трошкове поступка имајући у виду одредбе члана 277 и 324 Закона о облигационим односима, те за своју одлуку даће јасне, недвосмислене, непротивречне, логичне и довољне разлоге.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредби члана 401 став 1 тачка 3 Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија,
Весне Целетовић-Цуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић